

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cisnădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea țiarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 3 Februarie st. v.

Ministrul nostru președinte este mare om politic. Ear' taina succesorilor sale stă în aceea, că are o deosebită flexibilitate și un deosebit talent de a se acomoda după curente, care din întâmplare sînt predominante în sinul națiunii. V vorba ceea: „el este conducătorul nostru, prin urmare ne urmează.“

Cine n'a cunoscut pe șeful guvernului ungar până acum, din afacerea proiectului de lege militară a putut să-l cunoască.

Dela Viena i-s'a cerut dlui Tisza să treacă prin parlament ungar legea militară. Ear', dl Tisza, este om cuminte, el s'a pus în serviciul intențiunilor dela Viena și a promis, că va face ce va pute și că proiectul va fi votat. Rău i-ar fi și umblat să fi șis, că nu voese să primească proiectul, și rău i-ar fi stat, ca mare om politic ce este, să fi șis, că nu poate să isbutească cu el.

Dar' „națiunea“ de astă-dată i-a făcut dlui Tisza mai multe greutăți decum va fi cugetat la început.

Amendouă opozițiile maghiare s'au pus cu o vehemență teribilă și au agitat contra proiectului în parlament, în presă și în societate. Pretextul agitațiunii a fost apărarea drepturilor constituționale, armele ei au fost ura Maghiarilor contra limbii germane și, ca să nu țicem mult, nesimpatia lor față cu caracterul de as-tăți al armatei comune, ear' scopul ei în ultima rațiune a fost răsturnarea domnului Tisza din fruntea afacerilor.

Agitațiunea contra ministrului-președinte începuse a lua în cele din urmă dimensiuni serioase. Paragrafi 14 și 25 din novela militară, cel cu contingentul stăbil de recruți anuali și cel cu serviciul voluntarilor, nu mai erau numai combătuți de opoziție, ci erau pe cea mai bună cale să devină primejdii guvernului.

Dar' în fruntea guvernului se găsesc dl Tisza, ear' dl Tisza este un mare om politic.

Când a vădut, că opoziții sei au găsit printre paragrafi proiectului de lege arme de tot prea bune pentru a agita contra lui, când a vădut, că opina publică maghiară, preocupată contra armatei comune și a limbii germane,

înclină tot mai mult spre opoziție, degrabă s'a hotărît să folosească întru apărarea sa armele cu care a fost at-tacat.

Și așa a început și el să agiteze contra paragrafilor combătuți de opoziție. Adece nu tocmăi el, ci partidul seu, ear' cine poate separa partidul maghiar așa numit liberal de dl Coloman Tisza, să o facă cu Dumnezeu.

Destul, că liberalii în parlament și mai ales în clubul parlamentar al partidului au început să facă adevărată opoziție contra paragrafilor din proiect, combătuți de adevărată opoziție. Destul, că la manifestările și la iritațiunea „ce a cuprins provincia în mod adînc și îngrijitor“, liberalii au fost tot atât de părtași ca și opoziții extremi și moderați. Destul, că partidul guvernamental a agitat ca și opozițiile contra proiectului, din a cărui primire dl Tisza făcuse la început cestiune de cabinet.

Ca probă înregistrăm, că la manifestațiile din Cluj a fost părtaş și dl Sándor Jozsef, redactor la oficiosul „Kolozsvar“ și secretar al „kultur-egylet“-ului. Înregistrăm mai departe, că reprezentanța municipală din Arad a primit în unanimitate o rezoluțiune contra proiectului de lege militară, ear' Aradul îl reprezintă în parlament mîna dreaptă a domnului Tisza, domnul Falk Miksa.

Și dnul Tisza să nu fi știut de această agitațiune, ear' dacă a știut, să nu se fi învoit cu dînsa? Așa ceva numai acela poate crede, care nu știe la care înălțime de perfecțiune se află disciplina de partid între guvernamentali nostri.

Prelungă agitațiunea sevrîșită până acum, dnul Tisza prin rostul unor țiare din Austria „prietene guvernului unguresc“, a pus în perspectivă, că se va mai agita încă. Vine desbaterea specială a proiectului în casa deputaților, și atunci cîte nu se pot întempla, dacă atâtea s'au întemplat deja la desbaterea generală. Trece apoi proiectul în casa magnaților, ear' magnații încă se pregătesc de pe acum să facă opoziție grozavă contra Ș-lor de pricină. Așa ne spunea bună-oară „Neue Freie Presse“, ne spunea mai departe, că în urma atîtor manifestațiuni emanele dela națiune și în urma greutăților ce se mai așteaptă, domnul Tisza ar fi aplicat se-și calce pe inimă și să se învoească cu oarecare modificări ale Ș-lor combătuți, deși este angajat pentru dinșii prin aceea, că a pus cestiunea de cabinet.

După aceea a mers domnul Tisza la Viena și a conferit din nou cu factorii de acolo. Pe atunci venise șcirea,

că i-s'ar fi dat demisia, dar' numai de-cât a venit altă șcire, că nu demisionază, ci din contră a obținut modificările dorite de „națiune“.

În adevăr se știe acum pozitiv, că la Ș-l 14 se va face un adaus, de cuprinsul, că dispozițiunile lui sînt în vigoare pe un period de 10 ani, ear' la Ș-l 25 nu se va schimba nimic, dar' deodată cu votarea lui se va lua o rezoluțiune, care să garanteze tinerilor maghiari, că nu vor fi șicanați la examenele de oficeri și că limba maghiară o pot folosi cît de mult, intru-cît iartă interesele serviciului armatei comune.

Pare-că îl vedem pe dl Tisza, cum s'a dus la Viena și a spus, că mișcarea este în Ungaria atît de mare, încât el nu o mai poate învinge. Pare-că vedem, cum a asigurat pe Maiestatea Sa, că el este gata să facă loc altuia, dacă altul crede că va pute scoate proiectul, dar' cum a dat totodată asigurarea, că nimenea n'ar mai fi în stare să răsbească față cu agitațiunea ce s'a făcut și se va mai face. Pare-că îl vedem, cum a documentat, ceea-ce de altmîntrelea nu este greu de documentat, că modificările, cu care el este sigur că va mulcomi marea tulburată, sînt de tot neînsemnate, ear' dacă acele modificări i-se vor acorda, pacea este restabilă, poziția lui întărită, ear' reforma puterii de apărare a monarhiei tot cam acolo a ajuns, unde era să ajungă. Căci în cele din urmă contingentul de recruți, și cu adausul obținut de dl Tisza, va fi tot cel din proiectul nemodificat, ear' tinerii maghiari, care nu vor să nemfeseșe nimica și nu vor trece examenul de oficeri, tot vor servi și al doilea an, după-cum dispunea proiectul dela început.

Astfel știe șeful guvernului nostru să satisfacă și dorințele dela Viena și să-și facă folositoare și curente emanele dela „națiune“.

Ear' facitul dibăciei sale de mare om politic care este? Bunăstarea și fericirea Ungariei? Ordinea și buna înțelegere lăuntrică? Eh, la d'al d'aceste cine se va gândi în prima linie?

Facitul este, că el s'a apărut de opoziție cu armele opoziției, că aceasta din urmă nu-l poate răsturna, că el rămîne mare și tare. A se menține la putere, aceasta este scopul suprem al activității și succesul cel mare al dibăciei dlui Coloman Tisza.

Să-i fie de bine, numai să grijească, ca nu care cumva duhurile de care s'a folosit să-și crească prestă cap. Șcările din urmă dela Budapesta nu prea sînt de bun augur pentru dl Tisza.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 3 Februarie st. v.

Agitațiunea în contra legii militare.

Cu toate-că Maiestatea Sa Monar-chul a venit la Budapesta, spre a petrece aci vre-o câteva săptămîni de doliu, și i-s'a exprimat față cu primarul suprem al orașului speranța, că capitala prin atitudinea ei va contribui la alinarea durerii Sale, ba custodelui Szilávy i-a șis chiar direct, că crede că demonstrațiunile de stradă nu se vor mai repeta, — tinerimea maghiară, care de astă-dată, se vede, nu are considerări decăt pentru „patriotul“ Kossuth, și-a început din nou activitatea pe stradele Budapestei.

După-cum se știe, poliția din Budapesta a pus mîna pe conducătorul principal al demonstrațiilor, pe candidatul de avocat Dr. Zoltan Takács. Din incidentul acesta tinerimea maghiară a demonstrat apoi alaltăieri seara în contra căpitanului de oraș Török, și a provocat cele mai turbulente scene și ciocniri între public și poliție. Demonstrații, în număr de vre-o câteva mii, s'au folosit de bețe și stilete, ear' poliția a făcut întrebuințare de arme, ceea-ce a avut drept urmare mai multe vulnerări în ambe părțile. Poliției i-a succes a aresta în urmă vre-o cincideci de indiviți. Miliția din casarme a fost consignată. Liniștea de pe strade de-abia pe la 11 oare noaptea s'a putut restabili.

Iată cum caracterizează o foaie germană din Viena, „Neues Wiener Tagblatt“, pe tinerii maghiari într'un articol scris din incidentul demonstrațiunii lor în ziua când a sosit Monarhul la Budapesta: „Două mii de studenți s'au postat în acele strade ale Budapestei, pe unde părechia împărătească a trecut spre castelul din Buda; la mîni au avut flor negru. Aceștia sînt tot acei studenți, care înainte de asta cu două săptămîni au stat în fruntea acelor demonstrațiuni de stradă, al căror scop a fost zădărnicea votării noului proiect de lege militară în forma lui actuală, până când șcirea despre catastrofa dela Meyerling nu a stîmperat strigările de „Abzug Tisza!“ Demonstrațiunea de ieri a studenților din Budapesta e tot atît de puțin serioasă, ca și cea mai din urmă, pe care a întrerupt-o un eveniment atît de îngrozitor: Ei s'au luptat pentru ceea-ce țineau de un drept constituțional al patriei lor — totodată poate și pentru un privilegiu de limbă; — ear' ieri i-s'au expri-

mat alipirea față cu Domnitorul. Luptă necondiționată pentru propriile sale drepturi și privilegii, împreună cu credința față cu Regele — acesta e obiceiul Maghiarilor. Demonstrații de odinioară, în contra cărora a ieșit miliția, pun flor negru pe mîni și întîmpină sîrbătorește pe Domnitorul. Ear' în dieta ungară se începe din nou lupta pentru proiectul militar. Opoziția stă gata a ataca fără cruțare pe guvernul lui Tisza și studenții, pe care mai ieri i-am vădut cu flor negru la mîni, sînt gata a înscena înaintea dietei manifestațiuni mai puțin demne, dar' mai sgomotoase“.

Agitațiunile sîrbesci în contra Austro-Ungariei.

După o împărtășire ce „Agramer Zeitung“ primesce din Belgrad, dela noua constituție sîrbească încoace, care ofere o libertate extinsă de presă și de asociare, agitațiunea sîrbească crește în o direcțiune îngrijitoare în contra Austro-Ungariei, și anume pentru poziția acesteia în Bosnia și Erțegovina. Sub protectoratul reuniunii sîrbesci „Sveti-Sava“ din Belgrad, care i-s'a pus de misiune cultivarea și promovarea culturii sîrbesci, s'a format un comitet pentru înființarea și spriginirea de școale sîrbesci în Bosnia. Poziția Sîrbilor din Bosnia se ilustrează drept apăsată, și acest comitet voese să sprigească școalele sîrbesci din Bosnia. Se crede, că în dosul acestei agitațiuni stau panslaviștii rusesci, care vor să țină calde tulburările în Orient.

Afacerea sinodului bulgar.

Exarchul bulgar din Constantinopol pregătesce o notă către guvernul din Sofia, prin care îl va recerca să nu impedeze reîntrunirea sinodului bulgar. Nota va accentua, că întrunirea sinodului o reclamă cerințele bisericesci și că o stagnare mai îndelungată a lucrărilor sinodale stă în contradicție cu dreptul canonic. Cercurile bulgare se îndoesc, că guvernul bulgar va satisface acestei recercări. De altă parte se crede, că guvernul va concede întrunirea sinodului, dacă episcopii vor da garanțe suficiente despre atitudinea lor leală.

Allocuțiunea Papei.

În allocuțiunea ce a ținut-o în consistorul secret dela 11 l. c., Papa a declarat, că el caută mijloace spre a sana relele de care e cuprinsă societatea; el se va nîsu a restabili bunele

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Laocoon.

De Gotthold Ephraim Lessing.

Traducere de

Lucreția Suciu.

(Urmare.)

VIII.

„Spence înțeluse rău raportul dintre poezie și pictură“.

Spence are păreri foarte bizare despre asemănarea ce există între poezie și pictură. El crede, că la antici artele aceste erau așa de intim împreunate, încât totdeauna s'au dezvoltat mîna în mîna, că poetul nu a scăpat din vedere nici-odată pe pictor și nici pictorul pe poet. Că poezia e arta cea mai cuprinzătoare, că ei îi stau la dispoziție frumseți, pe care pictura nici-odată nu le poate ajunge; că adese-ori poate ave motive să preferească frumsețile nepitoresci în loc de cele pitoresci: la aceste se pare că el nu s'a gândit, și de aceea el ajunge și la cele mai neînsemnate deosebiri ce observă între poezii și artiștii antici într'o perplexitate, din care caută să se scoată prin cele mai minunate presupuneri din lume.

Cea mai mare parte din poezii antici zugrăvesc pe Bachus cu coarne. Este ciudat, țice Spence, că aceste coarne nu le vedem decăt foarte rar la statue. Se gîndesc deci la tot felul de pricini, la nescința anticuari-

lor, ba chiar și la micimea coarnelor ce s'au putut ascunde între strugurii și frunzele de iederă, permanenta gătală de cap a acestui țeu. El se întoarce prelungă adevăratul motiv fără să-l simță. Coarnele lui Bachus nu au fost coarne naturale, cum erau ale Faunilor și Satyrilor. Ele erau o podoabă pentru frunte și el le putea pune și le putea da la o parte,

„Când te areți fără coarne
„Ai cap virginal.“ —

se țice la Ovid în sîrbătorescul apel la Bachus. El putea dar' să se arete și fără coarne, și se și arăta, când voia să apară în frumseța sa virginală. În poziția aceasta voiau să-l prezente și artiștii, și de aceea trebuiau să se ferească de toate adausurile ce puteau ave un efect neplăcut. Un astfel de adaus ar fi fost și coarnele ce erau prinse de o diademă, după-cum se poate vedea la un cap de aceste în cabinetul regal din Berlin.¹⁾ Un adaus de felul acesta era și diadema ce acoperia frumosa-i frunte, și de aceea o găsăm tot atît de rar la statuele lui Bachus ca și coarnele, cu toate-că poezii i-o pun foarte des, ca inventatorului ei. Coarnele și diadema oferiau poetului alusiuni fine la faptele și caracterul țelui; din contră pentru artist erau nise pedeci la producția unor frumseți mai mari, și dacă Bachus a avut porecla Biformis (cu două fețe), pentru-că el se putea arăta și frumos și grozav, ear' eu cred aceasta; atunci e prea natural, că artiștii alegeau forma cea mai potrivită cu scopul artei lor.

¹⁾ Museul actual.

La poezii romani, Minerva și Iuno aruncă adese fulgerul. „Dar' pentru-ce nu aruncă și în tablouri?“ — întreabă Spence. El răspunde: „Era un prerogativ deosebit al acestor două țeite; temeiul se știe poate numai în misterile¹⁾ samotrachie; dar' fiindcă la Romanii cei vechi artiștii erau socotiți de oameni comuni și prin urmare erau foarte rar primii în aceste misterii, ei fără îndoială nu șiau de ele nimic, și ce nu șiau, nu puteau înfățișa.“ Din potrivă, eu aș întreba pe Spence, acești oameni comuni, lucrău ei de capul lor, sau la porunca celor mai nobili, care puteau ave cunoscință despre misteriiile aceste? Erau artiștii tot așa de desprețuiți și la Greci? Artiștii romani nu erau în partea cea mai mare Greci de nascere? Și așa mai departe.

Statius și Valerius Flaccus descriu pe Venus în mînie și cu trăsuri așa de grozave, încât în acest moment mai degrabă am crede că e o Furie decăt țeița amorului. Înzadar caută Spence o astfel de Venus printre operele de artă vechi. Ce deduce el din aceasta? Că poetului se permit mai multe decăt sculptorului și pictorului? Aceasta trebuia să o deducă; dar' el a admis odată pentru totdeauna principiul, că într'o descriere poetică nimic nu e bun ce ar fi neconvincios, dacă s'ar înfățișa într'o icoană sau statuă. Prin urmare poezii trebuie că au greșit. „Statius și Valerius sînt din vremea, în care poezia romană era în decadență. Ei își dovedesc aici

¹⁾ Misteriile samotrachie închinăte unor țeițăi, care se pare că reprezentau puteri naturale misterioase.

gustul stricat și judecata rea. La poezii din vremile mai bune nu vom găsi astfel de greșeli în contra expresiunii pitoresci.“

Să spu așa ceva, într'adevăr că nu ai lipsă de multă judecată. Dar' în acest cas nu vreau să apăr nici pe Statius, nici pe Valerius, ci vreau să fac numai o observare generală. Ței și ființele spirituale, așa cum îi înfățișază artistul, nu sînt tocmăi ca cele ce le folosește poetul. La artist ele sînt abstracții personificate, care dacă voese să fie recunoscute, trebuie să aibă totdeauna o caracterisare. Din contră la poet ele sînt ființe adevărate în acțiune; și afecte, care după ocazii pot prepondera. Pentru artist Venus nu e altceva decăt amor; el trebuie dar' să-și dea toată frumseța modestă, rușinoasă, toate farmecele grațioase ce ne încântă la obiectele iubite și pe care noi le aducem astfel în noțiunea izolată a amorului. Cea mai neînsemnată abatere dela acest ideal ne-ar face să nu-i mai cunoascem chipul. Frumseța cu ceva mai multă maiestate decăt podoare nu mai este Venus, ci Iuno. Grații dar' mai mult poruncitoare, bărbătesci, decăt amabile, ne dau o Minerva în loc de o Venus. O Venus supărată, o Venus agitată de răsunare și furie este pentru artist o adevărată contradicție; pentru-că amorul ca amor nu se supără, nu-și răsună nici-odată. Dimpotrivă la poet Venus este, nu e vorbă, amorul, dar' țeița amorului are afară de acest caracter și individualitatea sa proprie și prin urmare trebuie să fie tot atît de capabilă să și

urască, precum și simpatisează. Ce minune e dar' când la poet ea se aprinde de mînie și turbare, mai ales când chiar amorul ofensat o aduce în această stare.

„Nu-i vorbă, e drept că și artistul poate înfățișa pe Venus sau orice altă țeiță în opere compuse, avînd, afară de caracterul lor și firea unor ființe cu voință tocmăi ca la poet. Dar' atunci cel puțin acțiunile lor nu pot contrădice caracterului lor, și dacă acele nu sînt urmările nemijlocite ale lui. Venus predă fiului ei armele dumnezeiesci; și artistul și poetul pot înfățișa această acțiune. Nimic nu-l împedecă aici să dea Venusei toată grațiositatea și frumseța ce i-se cuvine ca la o țeiță a amorului, mai mult, prin aceasta o recunoști și mai bine în operă. Dar' când Venus vrea să-și răsbune în contra desprețuitorilor ei, în contra bărbatilor din Lemnos,¹⁾ și, avînd o figură sîlbatică, mîrîită, obrazul pătât și pîrul surlit, apucă facla și aruncă o haină neagră pe umeri și se coboară furtunatic pe un nor întunecos: momentul acesta nu e pentru artist, pentru-că el nu o poate zugrăvi să o poți recunoască. Este un moment potrivit numai pentru poet, pentru-că acesta are privilegiul de a lega foarte de aproape și intim de momentul acesta alt moment, unde țeița este însuși Venus; așa că nici în furie nu o perdem din vedere pe ea, pe Venus. Aceasta a făcut-o Flaccus: —

¹⁾ Ei se despărțiseră de neveste și-și aduseră sclave trachie în insula lor.

relațiuni cu statele, în momentul de față se află în negocieri cu Rusia, și speră, ca și celelalte vor isburi. Arătând asupra tulburărilor din Roma, Papa a spus, că aspirațiile stricicioase s-au îndreptat în contra principiilor societății pentru-că poporul nu mai ascultă de glasul religiei. Toți o simțesc aceasta, mai ales guvernele Europei, fiindcă ele perhorează spaimele unui mare război. Papa cere o pace prin religie și Christos, numai o asemenea pace poate fi durabilă.

Demonstrațiuni în Budapesta.

Scandalurile s-au reînceput. Budapesta ear' a fost teatrul unor scene de stradă cât se poate de turbulente. Studenții universitari ear' au început să demonstreze.

Extragem în cele următoare din foile din Budapesta datele de competență despre demonstrațiile întâmplate în seara de 13 Februarie n. a. c.

În ziua amintită a fost o deputațiune de studenți la rectorul universității, pentru a-l ruga să permită ținerea unei adunări de studenți, care să protesteze contra împregiurării, că s-au făcut studenții responsabili pentru excesele plebei.

Tot în aceeași zi seara s-au adunat circa 200 studenți într-un local public și s-au statuit, ce pași sunt a se lua față cu poliția, care a tras la răspundere, ducându-l cu forța înainte, pe conducătorul studenților Zoltan T a k á c s pentru demonstrațiile întâmplate când cu votarea proiectului de lege militară în prima cetire. S'a hotărât să meargă o deputațiune la căpitanul suprem Török și să-l întrebe, că din inițiativă proprie a pusesse astfel, sau din poruncă mai înaltă. Studentul Fischer a ținut o vorbire fulminantă contra lui Török, imputându-i-se între altele, că nici nu este Maghiar, ci Bulgar. Un Fischer face asemenea imputări! Mai departe s'a hotărât, că trebuie mers încă în acea seară pentru a demonstra înaintea poliției.

Alt vorbitor a atras atențiunea, că ediția de seară a lui „Nemzet“ din aceeași zi conține raporturi mincinoase despre mișcarea studenților. S'a hotărât deci a demonstra și înaintea redacțiunii lui „Nemzet“.

Toți cei de față s-au prevădit cu fluerici, și cântând cântecul cel mai modern: „Abzug Tisza, Abzug Csáky!“ au plecat. Mai întâi s-au oprit înaintea tipografiei Ate-nului, unde se află lîngă-olaltă redacțiunile foilor „Nemzet“ și „Pesti Napló“. Cel din urmă a primit o ovațiune, ear' cel dintîi un șarivari asurzitor. După aceea au fost arse două exemplare din „Nemzet“ cu o seriozitate grotescă.

De aici au trecut demonstrații pe la locuința lui Polonyi și pe la localurile cluburilor opoziționale făcându-le ovațiuni și s-au oprit apoi înaintea poliției. Când au sosit aici nu era nimeni pe locul larg dinaintea locuinței poliției. Demonstrații au început a sberia și a flueria. Atunci deodată a apărut șeful detectivilor bar. Splényi și i-a provocat cu voce sonoră să se depărteze. Nedând ascultare acestei provocări, s'a deschis poarta repede și dintr'însa au ieșit circa 60—80 de detectivi și constabili, care au început a lovi în demonstrații cu săbiile și cu bastoanele. O confuție grozavă s'a născut apoi. Studenții au luat-o la fugă, dar polițiștii au prins vre-o 50 din ei și i-au arestat. Cei mai mulți au intrat pe poarta poliției strigând „éljen Tokáts“. Arestării nu s'au opus, ci mergeau ca de glumă la călături.

„Nu mai e sublimă la vedere, ea se aprinde de mînie și pîrle se desface din sponca de aur și se împrăscie pe pieptul ei cerese. Sălbată e și grozavă și obraji sunt pîtați; ea poartă facla ce vîje și haina neagră ca virginele stîgice (furiile)“.

Tot așa a făcut Statius:

„Ea pîrșii cele o sută de altare vechi din Paphos, nici fața, nici pîrle nu mai erau ca mai înainte, se ținea, că și se făcuse brîul dragostii și alungase paserile iedalice.“ Si apoi se mai spune, că deita unită cu surorile tartarului (furiile) pătrunse în odăile liniștite purtînd alte faclă și alte arme mai grozave, și pretindîndea șerpilor și crăncena spaimă îngroziau pragurile caselor“.

Sau putem dice: numai poetul posedă mijlocul de a zugrăvi cu trăsături negative și a lega două apariții într-una prin împreunarea trăsăturilor negative și pozitive. Nu mai este grațioasă Venus, nu mai e pîrle ei prins cu ace de aur, nu-i mai filăe haina azură, e fără brîu, înarmată cu alte flăcări și cu săgeți mai mari, însoțită de Furiile asemenea ei. Dar fiindcă artistul trebuie să se lăpsească de acest cap-de-operă, trebuie să renunțe și poetul de ea? Dacă pictura vrea să fie soră cu poezia, fie cel puțin o soră negeloasă, și cea mai tinără nu-i interdică celei mai mari po-doabele ce nu o prind pe ea.

(Va urma.)

1) Sînt porumbii sfinți ai Venusei.

Nu mai decît au fost aduși după aceea funcționarii poliției de pe la locuințele lor, ca să facă interogatoriile celor arestați. Interogatorul a durat toată noaptea. Aceia dintre arestați, care s'au putut legitima că sînt studenți, au fost puși în libertate, după-ce li-s'a făcut interogatorul.

Între demonstrații arestați se află și oameni din stratul cel mai infim al societății, dar puținii. Cei mai mulți sînt studenți universitari.

Se așteaptă continuarea demonstrațiilor.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Brașov, în Ianuarie 1889.

(Urmare și fine.)

Da! Să cetească dinții, capii; că-i vorbă cuminte: vai de picioarele ce poartă capul prost. V vorba pentru cei cu casuri asemenea cu cele povestite. Nu vrem să lovim în breasla, dela care cerem și noi împreună cu autorul abnegație. Toți sîntem săraci, n'avem de ce ne plînge de răsplată mică a serviciilor noastre. Toți sîntem ori s'ar cuveni să fim Români cu tragere de inimă, și atunci trebuie să facem cu toții binele pentru că-i bine, pentru-că ni-se plătesc bine. Să nu fim sim-briași, să fim și apostoli!

Dar' cetească și alții cartea. Datoria mea nu-i să spun tot ce-a spus autorul ei. Ear' autorii vreau să fie cetii, nu cer numai laudă ori critică dela un publicist doi.

Dar' câteva observări tot voi mai face; aș îndrăsn să țin chiar, că aș dori să nu fie trecute cu vederea la o eventuală a doua ediție; eu i-o doresc aceasta din toată inima.

Ântîia privesc felul de argumentare al domnului Dr. George Popa. Este tipică citarea datelor ori cunosințelor istorice; adeseori dînsul merge până la biblie. Spre pildă: „Sfînta scriptură ne arată pe paginile prime, că bunul și atotputernicul Dumnezeu a impodobit paradisul cu toate felurile de pomi, ca să facă oamenilor celor dintîi locuința cât mai plăcută și mai desfătă; de aici se vede, că locul cel mai plăcut, cel mai frumos și mai sănătos este numai în grădină“. (P. 227.) Eu mărturisesc, că pentru acest motiv de sigur nu aș cultiva nici o floare. Ce-mi pasă mie dacă Adam și Eva au fost în raiu în grădină, dacă nu simțesc eu necesitatea ei și plăcerile ei? Alta. „Biblia spune, că Dumnezeu, alungînd din paradisi omul prim, i-a ținut și i-a agonisească pînea cu sudoarea feței. L'a avisat să lucreze, anume să lucreze pămîntul și încă bine, nu superficial, ci intensiv, până să-i asude fața. Lucrarea pămîntului este dară o poruncă dela Dumnezeu“. (P. 166.) Și eu spun drept, că nu aș lucra pămîntul pentru-că e poruncă, ci pentru-că vreau să am hrana de toate zilele. Ce vreau să țin? Când poți argumenta real, intuitiv de tot, lasă-te de basme, apoi fie ele și în cărțile sfinte. Realitatea te convinge, basmul te distrage cel mult și ocupă mult spațiu. Și în privința aceasta basm este toată istoria. Poți aminti cu o vorbă, cu o aluziune, ce au făcut oamenii trecutului, căci de obicei au făcut mai puțin decît facem noi modernii, dar a da frîu liber reminiscențelor acestora, nu e de folos. O, cetitorilor noștri nu le prea pasă cum au fost vremile trecute. Eu cred, că în cărțile de felul celei cu care ne ocupăm e cuminte să ne lăsăm în puterea acestei nepăsări. Când cetitorul va fi sătul de realitatea prezentului, se va întoarce el sigur și la trecut, să adune și cunosințe ce nu-i prea sînt de folos.

Alt inconvenient pentru cetitorul, care caută realitatea la realitate, este rudu cu observațiile făcute. Autorul caută să construască o punte de trecere între realitatea ce o cuprindem în tot momentul cu sensurile noastre și între începuturile ce le povestesc cărțile sfinte despre lume, și între manifestățiunile sentimentului religios; să le lăsăm aceste pe seama amvonului; într-o carte cum este a dlui Dr. Popa se pot cuprinde pagini, din care nimic nu poți învăța, spre pildă paginile 14, 15 și 16. Dar' înțeleg. Autorul a crezut poate, că la poporul nostru acest fel de argumente sînt de valoare și că pot convinge. Poate să fie așa. Dar' nici cei mai fanatici preoți nu vor pute dice că nu faci pagube sentimentelor religioase, când dai poporului privilegiu să observe lucruri, pe care el nu le poate înțelege și care la aparență i-se par ridicole. De aceea eu aș dori și aici vorbe cât mai puține. La un altar eu mă mulțumesc și numai cu o cruce. Sumerdenia de icoane și de inscripțiuni nu-mi sînt de lipsă ca să pot fi tot așa de evlavios cu cei-ce caută la pompe.

Altă obiecțiune. Am fi dorit să găsim în cartea dlui Popa cât se poate de mai multe casuri reale despre felurile cestiuni. Spre pildă. Dînsul vorbește de reuniuni. Nu mă mulțumesc cu generalități despre importanța lor. Ca să conving și să câștig pe oameni pentru reuniunea de temperanță, de care vorbește autorul, aș fi pomenit cel puțin efectele bune ale reuniunilor și asocierilor ce le avem deja. Aș fi făcut și mai mult; nu mi-ar fi scăpat

nici-una nepomenită; aș fi caracterizat firea lor, rațiunea lor de a fi. Și așa mai departe. Ori-cine îmi va da dreptate, că acest soi de probe e mai convingător decît cuvintele, care se reduc la *viribus unitis*. . . Și așa aș fi făcut în tot locul, unde actualitatea noastră poate să ne dea un reflex într-o frasă ori aluziune, ori un punct de pornire; tomai cum a făcut și dl Popa cu Moșul cu vasele și cu povestea băiatului din Tofalău. Se înțelege, că acestei părți îi de-a extindere potrivită, să nu faci din carte numai o scriere volantă, oca-sională, ci de folos mai trainic. Ar fi, cum dice și autorul la pagina 90: „Dacă aș vorbi numai din carte, aș vorbi frumos și voi nu-mă asculta cu plăcere, însă nu m'ați înțelege. . .“

Să dau aici un cas concret. E vorba de lectura de seară. De ce nu s'a putut stăpîni autorul să nu-i scape reminiscențele clasice? De ce a voit să ne explice cu Plato, Cicero și Seneca folosul cetirii? La ce caracterizarea lor? Nu ar fi fost mai bine să auzim ceva de mai mulți autori românesici? Domnul Popa vorbește ceva numai de Alexandri, Donici și Heliade. De Mihailă lui Heliade e lucru hotărît, că publicul mare n'are la ce o mai ceti; istoricii literaturii o vor răsol-o, și e de ajuns. Dar' sînt alții, e Pan, e Ispirescu, Creangă, Speranță și ceilalți care s'au ocupat cu literatură populară; apoi e Alexandrescu cu șaghalnicele fabule, e Bolintinean cu baladele, și așa mai departe. Eu aș folosi la o altă ediție privilegiu să vorbesc la acest capitol de literatură, începînd dela explicarea importanței celei populare; ar fi variație, ar fi și folos; cine ar ceti, să învețe ceva, și n'a cetit și nici n'a cunoscut pe autori, ar fi aduși pe această cale la cunoașterea lor.

Dacă am drept la ceea-ce am țin până aici, cine nu-mi va da dreptate când țin, că unele pasaje își fac impresia, că prea grabnic au fost scrise? Pildă este cel pomenit despre literatură noastră. Ori se citez alt cas. În capitolul al cincilea înțevătorul Umbrian le vorbește băieților despre prietenii școlariilor. Și sfîrșesc: „În fine tuturor le dau îndemnul să-și aleagă fiecare un amic dintre școlari, dar' să se caute bine, că pe cine aleg“. Ar fi fără tact să spună un înțevător așa ceva. Ori că graba îi aduce autorului câte-o eroare de aceste în condei, ori că fiind cartea pentru popor, voese să țină strictă socoteală, unde-și plasează înțevătorii sale. Atunci pune-voi pecete gurii mele.

Dar' rupe-voiu pecetea, când va fi vorba despre limba, în care autorul și-a îmbrăcat ideile sale. De ce să mai scriem cu ortografia învechite, când diarele noastre cele mai lăpte au deprins publicul cu ortografia fonetică și când școalele au primit același sistem? Excepțiile nu le considerăm aici. Și dacă scriem pentru popor, de ce nu ne folosim de limbajul lui? La ce să folosim atunci vorbe de aceste; supun pentru presupun, dau cu socoteala; returnat p. întors; catenele p. lanțuri; amorea p. iubire, dragoste; scriendarie p. caiet; demanțatiune p. poruncă; securitatea p. siguranță, de bună-seamă; conșingitate p. rudire; anumesc p. numesc, pomenesc; și altele? La ce construcții de aceste? „A seos banii; însă i-a rămas pentru lucru 2 florini plata“. „Mai vrea sedus de lingușire, decît îndreptat de înfruntare“; între vrea și sedus lipsește ceva și: mai vrea? „Și astăzi nici-unde în Europa nu e limbă mai unitorie“. „Voiu produce pe scurt cum se perondară la vorbă“. „Ce mă atinde pe mine, voi . . .“ „Mi-se împărea“. „Tata domniei-tale s'a trudit cum numai poate un om“. „Adese-ori înțevătorul întreba, când de un școlar, când de altul, atare rod ori dar“. „Să ne asigurăm contra la lipse și contra la foamete“. „În fine școala ar lipsi dela rondul seu“ p. nu și-ar împlini misiunea, datoria. „Am căpătat și noi de lucru, să purtăm la în susul și ndilii cu braciul . . .“ A jungă. Facem conclusia, că autorul ar face bine, dacă ar face îndreptări și în această privință la o eventuală a doua ediție. Ar trebui să le facă; pentru-că eu așa socotesc, că nici unui autor mai nou nu-i este permis să rămână în urma modelelor mai vechi. Aceste trebuiesc studiate și folosite. Și aici nu mă gândesc numai la dascălii iluștri românesci; ci, după frazele citate, vreau să dau o pildă dintr'un autor mai puțin cunoscut și dintr-o carte tot de „înțevători“, dar' morale și scrise tot în Ungaria, că și ale domnului Popa; este Ioan Pap cu înțevătorile publicate la Buda, la 1847. Deschid la pagina 220: „Nenumărate întimplări triste am iscusit, că tomai din pruncii aceia, despre care aveam cea mai bună nădejde, s'au făcut cei mai stricați la simțiri după-ce au ajuns în vîrstă fecioriei. Cu adevărat, mare vină au părinții de a lăcrima în clipa aceea, când iese pruncii de sub aripile lor; căci calea tineretelor cea și în sine însăși destul de primejdioasă, încărcată fiind cu deosebite curse smintitoare; nu știu în care din acele pot să se împedecă ei“. Unde-i o vorbă să nu o înțealeag poporul? Nu sînt plastice expresiunile cu lăcrimarea, smintitoare curse? Nu știu de ce, dar' cetind cărțile vechi, am sentimentul, că bătrîni au priceput mai bine decât noi, care sînt cără-

rite pe care poți ajunge la inima poporului. Să-i cetim dar' și se-i folosim!

Aceste sînt îmbunătățirile mai ad rem ce ni-le impun momentan impresiile ce le-am primit eu dela cetirea acestei cărți.

Să presupun acum, că eu n'am vîdut și deci nu cunosc altă carte despre temele autorului nostru. Și poate-că aș voi să cetesc și altceva, după-ce cutare ori cutare capitol mi-ar fi trezit interesul meu. Dela cine să cer sfaturi? Nu-mi cade bine, dacă chiar autorul îmi indică în frunte ori la sfîrșitul capitolelor o carte donă? Bibliografia este astăzi una din puterile cărților. Această îmbunătățire asemenea am dori-o.

Ideea cu bibliografia îmi aduce în minte altă cestiune. Eu cred, că o carte prea încărcată de materiale de tot soiul, nu-i poate face ușor cale în poporul nostru. Omul ne-deprins cu munca intelectuală nu cetesc bu-curos cărțile groase. Nu vorbesc după date statistice, dar' așa am băgat de seamă; căt am putut observa eu oamenii. De aceea nu ni-se pare că acesta e alt motiv pentru eliminarea argumentărilor istorice, de care am vorbit la cartea domnului Popa; să nu admitem în scrieri de aceste nimic din ce poate lipsi. Și merg mai departe. Eu cred, că noi am face mai bine dacă n'am cuprinde toți toate materialele posibile, ci am scrie studii speciale. O materie, un studiu. Și atunci fie bine aleasă materia, bine să fie scrisă și să nu peardă din vedere nimic din ce au scris oamenii străini și ai noștri despre subiectele noastre. Eu cred că astfel și întocmirea cărțicelor și — și prețul va ușura lăgirea lor. Cărțile scumpe nu se prea trec. Știu un cas. Nisce fete cetiau în drum la o fîntînă o legendă din biblioteca populară a „Tribunei“; un soldat o cerea într-o librărie să o cetească camera-șilor în casarmă. Și întreb: de ce nu cer aceste fete și cătane legendele lui Alexandri spre pildă? Vitejile lui Dan Căpitan și ale voinicilor lui vodă Stefan, le-ar pricepe și le-ar îndrăgi și cătanele noastre; ear' povesti ca legenda rînduniceii le-ar plăce și ciripitoarelor fete dela fîntîni. Ei, dar' cine să le vîndă lor cu 5—8 cr. un volum de legende elegant tipărit? Autorii noștri mari încă nu au acest noroc: să nu fie proprietatea editorilor, ci a poporului întreg. Scurt, eu cred că a scrie mici broșuri este ceva foarte oportun. Concentrările complete ori complete, ca a dlui Dr. George Popa, cum dorim noi, pot veni apoi din vreme în vreme, să cimen-teze numai nisce cunosințe deja lăpte, să le lărgesc, să le adaugă. Acesta nu trebuie să fie sistem ori o lucrare plănuită. O societate anume întemeiată cu acest gând, ar pute-o face și așa cu sistem. Dar' până când noi nu o avem, tactul și sentimentul autorilor populari ar trebui să le însușe aceste gînduri. Eu cred că sînt corecte.

Dar' cum vîd, am intrat în o discuție prea amenunțată și poate prea lungă. Vina e a domniei-tale, amice redactore, dacă, după ce am atins în patru scrisori nisce cestiuni de interes mai puțin zilnic, ai voit să scii ce țin și eu despre cartea aceasta. Poate vei da publicității și această scrisoare. Eu n'am nimic în contra publicării. Și fiindcă cred, că sînt și eu din cei cu ceva „merinde dela școală“, ți-am spus tot ce mi-a venit în minte acum.

Mă întorc la început.

Acest fel de scrieri eu le-aș recomanda tare mult și tinerilor de care vorbisem. Motivul: să scie care sînt firele ce le vor lega studiile lor cu viața poporului. Ce-mi va păsa mie, țeranului român, dacă băiatul meu va veni dela școală nescind vorbi decît despre cutare autor latin ori cutare comentator al cărților sfinte, ori de cutare calcule matematice și altele? Învețe-le el, de bună-seamă îi

Nr. 10/1889.

Cestiuni economice.

Raportul general

al comitetului central al reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului despre activitatea sa și starea reuniunii pentru periodul dela 28 Februarie până la finea anului 1888.

(Urmare și fine.)

Rațiociniu pro 1888.

Pos. jurn.	Nr. crt.	Percepțiuni	Pos. jurn.	Nr. crt.	Erogațiuni		
1, 2, 3, 4, 5, 9, 13, 14, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 31, 33, 36, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 56,	1	Taxe dela membrii ordinari și ajutători	265 —	6, 10, 12, 22, 34,	1	Spese cu constituirea reuniunii, statute, tipări, etc.	85 80
3, 48, 14, 28, 29, 30, 43, 47,	2	Taxe dela membrii pe vicață	320 —	7, 16, 21, 23, 32, 35, 54, 55,	2	Diverse spese mărunte, porto postal etc.	5 30
11, 15,	3	Dela institutul de credit „Albina“ dar	136 07	59, 61, 17, 31, 39, 45, 50,	3	Înlocuiri în cassa de păstrare	478 15
38, 40, 57, 58,	4	Interese după capitale elocate	19 81	41, 42,	4	Spese cu întrunirile agricole	15 96
60.	5	Un ajutor dela comitatul Sibiiului pentru cumpărare de mașini	150 —	37, 44, 51.	5	Colecțiuni de mașini și unelte agricole	60 02
			890 88			Saldul casei cu 31 Decemvrie 1888	245 65
							890 88

Sibiiu, 31 Decemvrie 1888.

Cassat:
Petru Ciora m. p.

Nr. 9/1889.

Revădit din poziție în poziție și confrontat cu documentele originale și aflat în regulă.

Din ședința comitetului central al reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului, ținută în 29 Ianuarie 1889.

Eugen Brote m. p.,
președinte.

Stefan Stroia m. p.,
secretar.

CRONICĂ.

Principesa de Coroană văduvă Stefania. Ministrul reg. de interne a trimis tuturor municipiilor un circular de următorul cuprins: „Maiestatea Sa ces. reg. apostolică a binevoit a dispune, ca văduva după Alteța Sa ces. reg. Principele de Coroană Archiducele Rudolf să se numească de acum astfel: „Alteța Sa ces. reg. Doamna văduvă Principesa de Coroană Archiducesa Stefania“, despre ceea-ce încunoscîntez municipiul, pentru de a se face cunoscut mai departe autorităților și oficiilor subordonate. Baron Bela Orczy m. p.“

Parastas pentru Alteța Sa Archiducele Rudolf. În Ilia-murșană, după-cum ni-se împărtășește de acolo, s'a celebrat Săm-băta trecută un parastas pentru Archiducele Rudolf, prin domnul protopop al Iliei Avram Păcurar, la care au participat prelungă dñii dela pretură, judecătoria cercuală, antistia comunală, gendarmii din loc, postarul etc., și un număr frumos din membrii parohiei. În mijlocul bisericii era așezat portretul Alteței Sale îmbrăcat în vîl negru. Pe biserică s'a arborat un steag negru.

Numiri. Ministrul reg. ung. de justiție a numit de subotari: la judecătoria cerc. din Bichiș-Ciaba pe Paul Székács, practicant în drept la judecătoria cerc. din Sibiiu; la judecătoria cerc. din Halmagiu-mare pe Wilhelm Pankl, fost practicant în drept la jud. cerc. din Arad, ear' la tribunalul reg. din Panciova a numit pe Ioan Szabó, practicant la judecătoria cerc. din Neoplanta.

Camera advocațională din Oradea-mare aduce la cunosință, că s'a înscris de curînd în lista acelei camere avocatul Dr. Adolf Weisz.

Maghiarisări de nume. „Budapesti Közlöny“ publică următoarele schimbări de nume: Andrei Kresztlyanko în „István“; Adolf Ficker în „Kompolti“; Mihail Szloboda în „Szabadosi“.

Statute aprobate. Ministerul reg. ung. de interne a prevădit cu clausula de aprobare statutele modificate ale reuniunii învătătoresci din comitatul Clujului.

Cas de moarte. Ioan Moldovan, fost primar în Oena-Sibiiului și vigil dirigent în pensiune la salinele de acolo, a murit în 2 a. l. în etate de 90 ani.

Om dispărut. Din comuna Săcămaș ni-se scrie, că locuitorul de acolo cunoscut în partea locului sub numele de „Ambrosie“ a dispărut din comună încă a doua zi de Crăciun, fără a i-se mai da de urmă până în ziua de azi. Se presupune, că femeia sa, cu care trăia de tot rău, l'ar fi prăpădit în to-vărășie cu un drăguț al ei.

Telefon între Viena și Budapesta. Ministrul reg. ung. de comunicațiune a adresat ministerului austriac de comerț o scrisoare, în care el declară, că este aplecăt de a construi o linie telegrafică între Viena și Budapesta, și astfel reaceară pe numitul minister austriac de a intra în negociare pentru stabilirea modului cum are să se construească linia.

Zăpadă. Alaltăieri după ameași a început să ningă, și a nins până seara tîrziu, încît s'a așezat deja un strat considerabil de nea. Timpul e moale.

Mihail Cogălniceanu a luat ieri în camera României cuvîntul pentru a vorbi în contra ori-cărei propuneri de dare în judecată a guvernului dlui I. Brătianu. D-sa vorbind într'un cerc de deputați, a spus, că dl Ioan Brătianu nu e vinovat de ceea-ce s'a făcut și prin urmare ar fi o mare greșală darea lui în judecată.

IV.

Inventarul

despre averea reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului cu 31 Decembrie 1888.

1. Capitalele elocote în casa de păstrare	328 15
2. Prisoase din anul expirat în bani gata	245 65
3. Colecțiuni agricole conform inventarului special alăturat	60 02
4. Ajutorul comitatului pentru cumpărare de mașini	150 —
	783 82

Sibiiu, 31 Decembrie 1888.

Cassari: Controlor:
Petru Ciora m. p. Sabin P. Barcianu m. p.

V.

Proiect de buget pro 1889.

	Întrate	Ieșite
1. Taxe dela 160 membri ordinari	320 —	—
2. Interese după depuneri (florini 566)	28 30	—
3. Venite extraordinare	25 —	—
4. Dela comit. Sibiiului pentru cumpărare de mașini	150 —	—
	523 30	390 —
1. Pentru întregirea colecțiilor	—	50 —
2. Pentru distribuirea de săminte	—	50 —
3. Pentru cărți agricole	—	50 —
4. Pentru înțiriri agricole	—	40 —
5. Spese de cancelarie, scrisor etc., porto postal	—	50 —
6. Pentru cumpărare de mașini	—	150 —
	523 30	390 —
	Întrate 523 30	Ieșite 390 —
	Rest 133 30	

Sibiiu, 31 Decembrie 1888.

Nr. 11/1889.

Compus în ședința comitetului central al reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului, ținută în 29 Ianuarie 1889.

Eugen Brote m. p., Ștefan Stroia m. p.,
președinte. secretar.

POSTA ULTIMĂ.

Budapesta, 14 Februarie n. Casa deputaților. Președintele Pechy raportează despre primirea decătră Maiestatea Sa Regele. Ugron ȋice, că guvernul se ascunde după Tron. Ministrul-președinte Tisza pune Regelui în gură vorbe, care nu sînt altceva decăt apucături cortezesci. (Sgomot mare. Președintele face pe orator atent, a nu înțimpina cu asemenea cuvinte enunțările Regelui). Ugron regretă, că Tisza, care a pierdut încrederea națiunii, se adresează acum cătără Coroană. Noi iubim țeara și pe Regele, dar' nu iubim guvernul, pentru care nu aflăm decăt despreț. (Sgomot mare. Președintele îndrumă la ordine pe orator). Ministrul-președinte Tisza combate cu energie cuvintele lui Ugron. Antevorbitorul a vorbit de presiune din partea Coroanei. Regele nu exerciază nici o presiune, și se roagă a se trece la ordinea ȋilei. După-ce Helfy, Györy și Polonyi au vorbit în înțelesul lui Ugron, propune Szederkényi amânarea proiectului militar în considerarea stării extraordinare. După respingerea acestei propuneri, desbaterea specială a ajuns pînă la Ș-ul 7.

Messina, 14 Februarie n. În întreaga Sicilie domnesce o agitațiune extraordinară, care s'a produs prin agitările socialiste. Miliția este consignată.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 15 Februarie n. Demonstrațiunile s'au continuat ieri. După ameaȋi s'a adunat mulțime mare de oameni înaintea localului de întrunire a studenților. Atunci 50 de constabili cālari au dat năvală între popor, lovind în dreapta și în stînga cu bastoanele, și au împrăsciat mulțimea, care a luat-o la fugă. Poliția a scos de prin birturi mai mulți oameni, care în cea mai mare parte n'au participat, și i'a arestat. Cele mai iritate scene ale demonstrațiunii s'au întîmplat seara. Circa 1000 de studenți universitari s'au adunat înaintea redacțiunii lui „Nemzet“, au ars foaia și au mers apoi cîntînd cîntarea lui Kossuth înaintea clubului independenților, unde deputatul Lits le-a ȋinut o vorbire, pe care a terminat-o cu cu-

vințele „trăească Regele“. Studenții au repetat cu însuflețire acele cuvinte, cînd deodată au năvălit în fuga cailor 80 de constabili cālari în mijlocul mulțimii, lovind cu bastoane de trestie și cîlcînd la pămînt o mulțime de persoane, între care mai multe femei și copii. După-ce au împrăsciat mulțimea au patrat prin strade și au „arestat 62 de persoane“. Seara la oărele 9 a fost liniște completă. Arestările poliției le vor aduce pe tapet în casa deputaților deputații independenți. Mai mulți deputați au exmis o provocare cătără burgezime, ca să participe la un convoiu demonstrativ, ce se va ȋinîe Duminică după ameaȋi.

București, 15 Februarie n. Camera a respins cu 80 contra 79 voturi propunerea de a pune cabinetul Brătianu sub acuză. Enunțându-se rezultatul votului, au avut loc mulțime de reclamațiuni. Se contestă autenticitatea rezultatului votării și secretarii nu voesc să subserie protocolul ședinței. Pe astăȋi se prevede o ședință foarte agitată.

Paris, 15 Februarie n. Camera a respins propunerea lui Floquet de a se pune proiectul de revisuire la ordinea ȋilei. Floquet a declarat că demisionează.

Roma, 15 Februarie n. Din toate părțile Italiei sosesc sciri despre marea agitație ce domnesce între lucrători. Guvernul desvoaltă o acțiune energică.

Budapesta, 15 Februarie n. (3 oare). Deputații Polonyi, Lits, Lukács și Adam Horváth au insinuat interpelațiuni urgente relativ la procedura de ieri a poliției, Gullner relativ la ordinațiunea exmisă de căpitanul suprem, ear' Busbach în afacerea demonstrațiunilor de stradă. Cu toȋii le vor motiva la sfîrșitul ședinței. Președintele prezentă raportul despre măsurile luate în fața demonstrațiunilor precedente, declarînd, că siguranța casei n'a fost periclitată. Se provoacă la Zay, despre care ȋice, că n'a fost insultat în calitate de deputat. Zay constată, că a fost insultat în faptă. Helfy propune să se pună raportul la ordinea ȋilei. Ministrul-președinte n'are nimic în contră, el respectează tendența casei de a păzi imunitatea, dar' nu trebuie pierdut din vedere nici aceea, că au fost insultați pe stradă unii deputați pentru enunțaițiuni, care le-au făcut în casă. Acaȋiu Beöthy respinge insinuarea, că opoșiția poartă vina la cele întîmplate, Tisza replică, că n'a exprimat nici un fel de insinuare. Președintele declară, că va pune raportul la timpul seu la ordinea ȋilei, dar' acum are să urmeze desbaterea asupra legii militare. Iuliu Lukács propune, ca în fața brutalității politice să se amâne această desbatere. Președintele întrebă unde o să ducă acest lucru. Lukács expune, că poliția a demers în modul cel mai rușinos față cu 700 de studenți universitari. Președintele interupe pe vorbitor, ȋicînd, că nu are dreptul de a propune o nouă ordine de ȋi. (Tumult mare.) 20 de deputați cer votarea nominală. Președintele declară, că în fața națiunii este silit a numi rușinoasă pentru patrie această procedură. (Proteste în stînga extremă.) Lukács încheie descriind crușimile politice și ȋice, că casa nu este în dispoșiția de a continua desbaterea. (Aplause în stînga.) Rohonczy impută opoșiției, că ea este urȋitoarea demonstrațiunilor. Lits și Polonyi vorbesc cu vehemență contra lui Rohonczy. Făcîndu-se votarea nominală, s'a hotărît a se trece la ordinea ȋilei. În decursul acestei desbateri s'au întîmplat scenele și intrerumperile cele mai pline de patimă. Urmează desbaterea asupra proiectului de lege militară.

Bibliografie.

Armee-Album.

Fascicolul IV. al acestui album a apărut, cuprînd 72 de portrete de generali. Acest album, cum am spus deja și de altă-dată, este un op precăt de interesant și frumos, pe atît de interesant din punct de vedere militar. Edițiunea e de lux. Portretele sînt reușite, ear' scurtele notițe biografice lămuresc multe lucruri de interes istoric. Recomandăm și de astă-dată acest album, cu atît mai virtos, cît este și ieftin.

„Meseriașul Român“. Foaie pentru învătura și petrecere, întocmită pentru meseriași și toȋi iubitorii de meserii. Iese la 1 și 15 a fiecărei luni. Editor și redactor: Bartolomeu Baiulescu, președintele reuniunii pentru spriginirea meseriașilor români în Brașov. Nr. 3. Sumarul: Prințul de Coroană Arhiducele Rudolf. Generosul fondator Mihail V. Stroesco. Mașina de cusut. Foița „Mes. Român“. Doi frați. Poesia: Revedere. Felurite pentru meseriași. Sciri economice și industriale. Multe și mîruite. Diverse. Recepte folositoare. Glume. Convocarea adunării generale. Tîrguri.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni:

— 5 Martie st. n. a. c. imobilele Borbalei Pottyondy (în Mehala) decătără tribunalul reg. din Timișoara.
— 15 Aprilie st. n. a. c. imobilele lui Iuliu și Irina Illyes (în Paraid) decătără tribunalul reg. din Odorheiu-săcuesc.
— 7 Martie st. n. a. c. imobilele lui Malvin și Loizica Ardelean decătără tribunalul reg. din Deva.
— 9 Martie st. n. a. c. imobilele lui Mihail Fülöp decătără tribunalul reg. din Cluj.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de ȋile:
— la rēmasul după Dominic Schwarz, Wilhelm Nendwich și Alexandru Harte la tribunalul reg. din Sibiiu;
— la rēmasul după Ignatie Grosz (din Homorog) la tribunalul reg. din Oradea-mare;
— la rēmasul după Ioan Benkő (din Halmiag) la tribunalul reg. din Elisabetopol;
— la rēmasul după Stefan Frișcan (din Toracul-mare) la tribunalul reg. din Beciche-recul-mare.
— la rēmasul după Ioan Secoșan (din Toracul-mare), Stefan Varga (din M. Itteb); Gaia Stanislavlyev (din Cuman) și Tadea Zarin (din Dinyás) la tribun. reg. din Beciche-recul-mare;
— la rēmasul după Andreiu Vetési (din Szeghalom) la tribunalul reg. din Bichis-Giula.

Citațiune:

— George Păcurar, a cărui ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se înfăȋșa la 1 Martie st. n. a. c. la tribunalul reg. din Alba-Iulia.

Posturi vacante:

— Un post de inspector de carcere la prisoarea din Balassa-Gyarmat, cu salariu de 500 și cuartir natural. — A se adresa pînă în 20 Martie st. n. a. c. la autoritățile competente.

— Un post de subnotar la judecătoria cerc. din Văcz, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de cuartir. — A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

Căendarul ȋilei.

4/16 Februarie.

Iulian:

Isidor.

Gregorian: Iulian.

Soarele: răsare 7.6, apune 5.22.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 15 Februarie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 726.1)	Diferența din preȋiș	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcȋia vîntului
Observată				
714.6	-7.6	-5.8	-2.2 — 6.2	NV

Din țeară, 13 Februarie, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura după Celsius	Vîntul direcȋia	ȋaria
Budapesta . . .	762	-5.5	NV	1
Sătmar . . .	763	-4.0	V	1
Cluj . . .	761	-1.5	V	2
Orșova . . .	760	-0.6	N	1
Timișoara . . .	762	-0.2	—	—
Arad . . .	760	-3.7	SV	4
Panciova . . .	760	-1.8	S	1

Sosiți în Sibiiu.

La 14 și 15 Februarie n.

Hotel „Neuherer“. A. Hirsch, privatier din Al-mașul-mare. V. Hirsch, privatier din Icolodul-mare. Zimmermann, Katz, Robitschek, Thummel, Hammer, Weisz, comercianți din Viena. Feiner, comerciant din Triest.

Economic.

Furnisare de traverse de stejar.

Direcțiunea căii ferate Cașovia—Sopron a scris concurs pentru furnisarea de 6000 grîndi de stejar pentru nunita linie. Lungimea grîndilor are să fie de 2.5 metri, ear' grosimea, calculată ca grosimea unei lature, de 0.15 metri. Ofertele sînt a se trimite pînă în 15 l. c. la direcțiunea numitei linii ferate. Informațiuni mai detaliate se pot cere dela oficiul camerei comerciale din Brașov.

Transport oprit. Foaia oficială din 12 Februarie a. c. publică o ordinațiune a ministerului de agricultură, comerț și industrie, cu data de 5 Februarie a. c., în puterea căreia se opresce de acum înainte transportul de vite din Rusia, deoarece în aceste țeară domnesce ciurma orientală între vite. Se opresce totodată importul de produse brute de vite, cu deosebire lăna, căci prin aceste produse se poate importa și ciurma.

Reuniune pentru furnisări militare.

În Lemberg se va forma o reuniune a industrialilor galȋieni, al cărei scop va fi furnisarea de orice fel de material militar, și astfel totdeauna aflîndu-se gata de furnisare, industria galȋiană va cîștiga mult.

Tîrgul de lemne a năl trecut s'a încheiat în relațiuni favorabile în ce privește comerțul de lemne al Ungariei. Și în anul acesta se vede că tîrgul de lemne are să fie considerabil, deoarece se caută materialul pentru export, din care cauză lemnul de brad s'a urcat în prețuri și are să se urce și mai mult, dacă relațiunile comerciale vor continua crescînd.

Ce privește tîrgurile străine, din România vin cele mai favorabile sciri despre micșorarea vămilor pentru importul de lemne. „Neues Pester Journal“ e informat, precum spune ȋiarul, dintr'un loc foarte sigur și competent, că guvernul României are de gînd să scoabore taxa vamală pentru importul de lemn brut dela 15 franci la 1 (ori poate 10?) franc de metru cubic.

Săpăturile în pămîntul înghețat.

Pentru zidari, cu deosebire însă pentru cei-ce sapă fîntăni sînt de interes următoarele sfaturi:

După-cum se scie, se fac cu mare greutate săpăturile în pămînt înghețat. Pentru extinderi mai mici se întrebunțează metode de desghietare artificială, dintre care cea mai potrivită este desghietarea pămîntului cu var aprins.

Pentru extinderi mai mari însă nu se pot aplica aceste lucrări, astfel se recomandă să nu se înceapă săpăturile dela suprafața pămîntului, ci să se facă în direcțiune mai depărtată o gaură, din care să se poată săpa pămîntul cu ușurință în direcțiune laterală. Se scie, că pămîntul înghețat nepotrivit în formă de straturi, astfel că în direcțiune laterală lucrătorul desface foarte ușor bucăȋile de pămînt înghețat.

Elasticitatea funiilor.

S'a constatat, că elasticitatea funiilor (frînghiilor) se micșorează prin udarea cu apă. După experimente noue, elasticitatea unei frînghii ude este cu 1/3 mai mică decăt aceea a unei frînghii uscate. Ungerea frînghiilor cu unsoare sau cu săpun n'are nici un efect, din contră o frînghie udată cu apă se scurtează dela 25 la 24 de coȋi. Deci este foarte nimerit a uda acele frînghii, care sînt destinate pentru mișcarea sau ridicarea greutăților mai mari.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Filip Preusz, comerciant în Salonta-mare. Radu Ilie, firmă comercială în București. Ioan Holländer, comerciant în Cașovia. Francesco Gombach, comerciant în Triest. Regina Kahn, comerciantă în Budapesta. Vogel et Comp., firmă comercială în Triest. Alexandru Fischer, neguțator în Kisrosz. George Illics, comerciant în Madoș. Aron Herbst, comerciant în Füzess-Abony. S. Stangl, comerciant de fer în Agram. David Horn, băcan în Lemberg. George Petrovici-jun, comerciant în Oravița. F. Silberer, comerciant în Budapesta. Șarolta Weisz, modistă în Viena.

Prețul mărfurilor.

Tîrgul de rîmători în Steinhilbrich. În 11 Februarie n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 49.— cr. pînă 50.— cr., unguresci grei, tineri 52.— cr. pînă 52 1/2 cr., de mijloc 52.— cr. pînă 52 1/2 cr., ușori 49.— cr., pînă 50.— cr., marfă țărănească, grea 49.— cr., ușoară 48.— cr. pînă 48 1/2 cr., românesci, de Bakony, grei 51.— cr. pînă 51 1/2 cr., transilv. de mijloc — cr. pînă — cr., transilv. ușori — cr. pînă — cr., transilv. sîrbesci grei 49.— cr. pînă 50.— cr., transilv. de mijloc 47.— cr. pînă 47 1/2 cr., transilv. ușori 44.— cr. pînă 46.— cr., îngrășăȋi cu ghindă — cr. pînă — cr. per 49. cumpenȋi dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Febr. 1889.

Sămînțe	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela pînă	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela pînă
Grâu	—	—	—	—
Bănățenesc, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	—	7.40	7.60	—
Grâu de Pesta	—	7.40	7.60	—
Grâu de Alba-regală	—	7.40	7.60	—
Grâu de Bácska	—	7.40	7.60	—
Unguresce de Nord	—	7.20	7.45	—
Sămînțe, vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela pînă	
Săcăr	Nutreț de vinars	70—72	5.60	5.90
Orz	de bere	60—62	5.60	5.90
Orz	de bere	62—64	6.15	7.—
Orz	de bere	64—66	7.35	8.50
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5.25	5.05
"	de alt soi	75	4.70	4.77
"	"	73	4.70	4.75
Hrișcă	"	—	5.40	5.75
Grâu	de primă. de toam. lul. Aug. Mai-Jun. de primă.	7.38	7.58	7.58
Cucuruz	"	7.58	5.05	5.07
Ovăs	"	5.32	5.32	5.33
Produse diverse	Solu	Orsuri	dela pînă	
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	58.—	63.—	
"	franceză	—	—	
"	italiană	—	—	
Oleu de rap.	roșie	54.—	64.—	
Oleu de in	rafinat	37.—	37.50	
Uns. de porc	dela Pesta	58.75	59.—	
Slănină	dela țeară sventată	51.—	51.50	
Său	afumată	56.—	57.—	
Prima	din Bosnia, în buȋi	33.50	34.50	
Lictar	din Sărbia, în saci	10.25	12.25	
Nuci	slavon, nou	16.50	16.75	
Gogoși	bănățenesc	16.—	16.25	
Miere	din Ungaria	—	—	
"	unguresc	—	—	
"	sărbesc	29.50	30.—	
Ceară	brută	33.—	34.—	
Spirt	galbină străcurată de Rosenau	115.—	116.—	
"	brut	16.—	16.—	
"	Droȋdinte de spirt	18.50	19.—	

Cursul pieței din Sibiiu.

din 15 Februarie st. n. 1889.

Hărtie-monetă română	Cump.	9.30	vînd.	9.35
Lire turesci	"	10.75	"	10.80
Imperiali	"	9.75	"	9.80
Ruble ruseci	"	1.25	"	1.26

Bursa de Budapesta

din 13 Februarie st. n. 1889.

Rentă de aur ung. 6%	101.25
" " " 4%	94.05
" " hărtie, 5%	145.25
Împrumutul căilor ferate ung.	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	99.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	115.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.75
Bonuri rurale ung.	104.75
" " cu cl. de sortare	104.75
" " bănățene-timșene	104.75
" " cu cl. de sortare	104.75
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Împrumut cu premiu ung.	133.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.40
Rentă de hărtie austriacă	85.—
" " argint austriacă	85.75
" " aur austriacă	111.—
Losurile austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	885.—
" " de credit ung.	314.75
" " " austr.	311.—
Scrisori fonciare ale institut. de cred. și economi	—
"Albina"	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.63
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	59.10
Londra 10 Livres sterlingi	120.85

Bursa de Viena

din 13 Februarie st. n. 1889.

Rentă de aur ung. 6%	101.30
" " " 4%	94.—
" " hărtie, 5%	94.—
Împrumutul căilor ferate ung.	145.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	99.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.70
Bonuri rurale ung.	104.75
" " cu cl. de sortare	104.75
" " bănățene-timșene	104.75
" " cu cl. de sortare	104.75
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.70
Împrumut cu premiu ung.	133.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.40
Rentă de hărtie austriacă	83.80
" " argint austriacă	83.80
" " aur austriacă	111.—
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	884.—
" " de credit ung.	313.50
" " " austr.	310.80
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.63
Napoleon-d'ori	9.58
Mărci 100 imp. germane	59.18
Londra 10 Livres sterlingi	120.95

Bursa de București.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.